

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a JUDr. Jana Pavlíčka v právní věci

žalobkyně: **Mgr. E. W.**, narozena dne xxx
bytem xxx
zastoupena JUDr. Arturem Ostrým, advokátem
sídlem Praha 5, Arbesovo nám. 257/7

proti

žalovaným: **1) Ing. O.O.**, narozen dne xxx
bytem xxx
zastoupen JUDr. Vladimírou Glatzovou, advokátkou
sídlem Praha 1, Husova 5

vedlejšího účastník na straně žalovaného 1):

Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, IČO 471 16 617
sídlem Praha 8, Pobřežní 665/21

2) L. K., narozena dne xxx, bytem xxx

o zaplacení 224 895 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobkyně a žalované 2) proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 22. června 2017, č. j. 26 C 57/2014-321, ve znění opravného usnesení ze dne 22. června 2017, č. j. 26 C 57/2014 – 328,

takto:

Rozsudek soudu I. stupně se **zrušuje** a věc se **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Shora označeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu s návrhem na uložení povinnosti žalovanému 1) zaplatit žalobkyni 224.895 Kč s příslušenstvím (výrok III.), uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalovanému 1), k rukám jeho právního zástupce, náhradu nákladů řízení ve výši 121.133,10 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok V.), a žalobkyni a vedlejšímu účastníkovi na straně žalovaného 1) nepřiznal navzájem právo na náhradu nákladů řízení (výrok VI.). Soud I. stupně dále uložil žalované 2) povinnost zaplatit žalobkyni částku ve výši 209.912 Kč spolu s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05% p.a. za dobu od 14. 8. 2014 do zaplacení, do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), a v části, kterou se žalobkyně domáhala po žalované 2) zaplacení částky ve výši 14.983 Kč s příslušenstvím, žalobu zamítl (výrok II.). Žalované 2) uložil povinnost zaplatit žalobkyni, k rukám jejího právního zástupce, náhradu nákladů řízení ve výši 114.770,40 Kč (výrok IV.), povinnost zaplatit České republice, na účet Obvodního soudu pro Prahu 1, náhradu nákladů státu ve výši 1.573,60 Kč (výrok VII.), vždy do tří dnů od právní moci rozsudku. Výrokem VIII. uložil žalobkyni povinnost zaplatit České republice, na účet Obvodního soudu pro Prahu 1, náhradu nákladů státu ve výši 118,40 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku.
2. Takto soud I. stupně rozhodl v řízení o žalobě, v níž žalobkyně tvrdila, že dne 2. 5. 2013 došlo k úniku vody z bytu č. xxx, který se dispozičně nachází nad bytem žalobkyně č. xxx. Byt č. xxx je ve vlastnictví žalovaného 1) a jeho nájemkyní a faktickou uživatelkou byla v předmětné době žalovaná 2). Voda, která zatekla do bytu žalobkyně, způsobila poškození výmalby stropu včetně štukové stropní rozety a stěn ložnice bytu, a dvou perských koberců, které se v této místnosti

Shodu s prvopisem potvrzuje N.W.

nacházely. Žalobkyně uplatnila postupně u žalovaného 1) i u žalované 2) nárok na náhradu škody ve výši ceny koberce Iran Tabriz ve výši 174.600 Kč, koberce Pákistán Buchara 26.775 Kč, nákladů za čištění těchto koberců ve výši 4.190 Kč, nákladů na výmalbu a opravu stropní rozety ve výši 14.490 Kč, nákladů na úklid ve výši 1.000 Kč, nákladů na vypracování znaleckého posudku na určení tržní ceny nepoškozených koberců ve výši 4.840 Kč, celkem 224.895 Kč. Žalobkyně písemně vyzvala žalovaného 1) i žalovanou 2) k úhradě této částky; žalobkyní určené lhůty k plnění, tj. 26. 10. 2013 (v případě žalovaného 1/) a 13. 8. 2014 (v případě žalované 2/) uplynuly marně.

3. Žalovaný 1) navrhl zamítnutí žaloby. Obranu založil na námitce nedostatku své pasivní věcné legitimace; namítal i nepřiměřenou výši požadované náhrady škody s tím, že za normálního běhu věcí není vznik škody na zařízení bytu v této výši předvídatelný. Žalovaný 1) tvrdil, že žalobkyně se v době zatečení z důvodu pobytu v cizině ve svém bytě nezdržovala. Únik vody do stropu a stěn ložnice včetně poškození věcí v ní uložených byl zjištěn až dne 6. 5. 2013 při návštěvě správcové žalobkyně, která se v této věci obrátila na správce bytů žalovaného 1). Žalovaný 1) se dlouhodobě zdržuje mimo Českou republiku; vycházejí z informací a domněnek obou správců o mechanismu vzniku zatečení vody do bytu žalobkyně, resp. vzniku škody na jejím majetku, uplatnil nárok na plnění z pojištění odpovědnosti za škodu z titulu pojistné smlouvy, kterou měl uzavřenou s pojišťovnou Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group (vedlejší účastník na straně žalovaného 1/). Pojišťovna škodnou událost likvidovala na základě zprávy ze dne 12. 7. 2013, sepsané pracovníkem společnosti Global Expert s.r.o., a vyplatila žalobkyni na náhradu škody 6.537 Kč s tím, že škodu vzniklou na kobercích bude nutno určit odhadem znalce. Na základě reklamace žalobkyně provedl pojistitel žalovaného 1) dne 5. 9. 2013 místní šetření v bytě žalovaného 1) za přítomnosti žalované 2). Žalovaný 1) tvrdil, že při této příležitosti byl zjištěn mechanismus zatečení vody do bytu žalobkyně; došlo k úniku vody z těsnění přívodní hadice pračky, která je ve vlastnictví žalované 2) a kterou připojoval instalatér v době, kdy se žalovaná 2) do bytu stěhovala. Po utažení hadice při místním šetření zaměstnanec pojišťovny zjistil, že voda z hadice již nevytéká. Zdrojem zatečení vody do bytu žalobkyně byl tedy únik vody ze zařízení vneseného do bytu nájemcem - žalovanou 2). Vzhledem k takto zjištěnému mechanismu zatečení vody do bytu je zřejmé, že žalovaný 1) neporušil žádnou, ani prevenční povinnost, tedy za škodu vzniklou žalobkyni neodpovídá.
4. Vedlejší účastník na straně žalovaného 1), Kooperativa pojišťovna a.s., Vienna Insurance Group navrhl zamítnutí žaloby vůči žalovanému 1), a to jednak z důvodu nedostatku pasivní legitimace, jednak z důvodu neprokázané škody.
5. Žalovaná 2) namítala nedostatek své pasivní věcné legitimace s tím, že neporušila žádnou svou smluvní či zákonnou povinnost. O vytopení bytu žalobkyně se dozvěděla na počátku května 2013, není jí však přímo známo, kdy k němu mělo dojít, ani jí není známa příčina vytopení. V květnu 2013 byla kontaktována s dotazem, zda v bytě nedochází k úniku vody, žádný zdroj úniku však nedohledala a v bytě ani nebyly stopy po jakémkoli dřívějším úniku vody. Žalovaná 2) dále namítala, že z obsahu záznamu o šetření pojišťovny dne 5. 9. 2013, na jehož základě formuloval žalovaný 1) svou skutkovou verzi o úniku vody do bytu žalobkyně, nelze vycházet. Žalovaná 2) s obsahem zápisu souhlas nevyslovila, pracovník pojišťovny odmítal záznam doplnit o skutečnosti žádané žalovanou 2), žalovaná 2) jednala pod časovým tlakem, kdy musela jít rychle vyzvednout nezletilou dceru ze školky. Nesprávný je závěr o tom, že příčinou zatečení bylo špatné dotažení napojení pračky; pokud by tomu tak bylo, musela by voda z tohoto těsnění vytékat po celou dobu od zjištění zatečení v květnu 2013 do šetření pojišťovny (září 2013). Žalovaná 2) považuje za možnou příčinu úniku vody poruchu vodovodního nebo odpadního vedení v domě nebo bytě. Samotný byt byl žalovanou 2) v době, kdy jej užívala, opakovaně vytopen, a to mimo jiné tím, že došlo v bytě nad ní k ucpání potrubí a následnému průsaku (závadný stav byl tehdy vyřešen bez opravy odpadního vedení pouze jeho pročištěním uživatelem daného bytu). Žalovaná 2) dále namítala, že žalobkyně neprokázala výši jí tvrzené škody a vzhledem k tomu, že tvrzenou hlavní

příčinou trvalého znehodnocení byla skutečnost, že koberce byly promočeny po dobu několika dnů, dovozovala částečné zavinění poškozené žalobkyně na vzniku tvrzené škody na kobercích.

6. Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že dne 2. či 3. 5. 2013 došlo k zatečení vody do bytu žalobkyně č. xxx, a to z výše položeného bytu č. xxx vlastněného žalovaným 1), obývaného žalovanou 2) jako nájemkyní, což bylo zjištěno dne 6. 5. 2013. V důsledku proniknutí vody do ložnice žalobkyně byla poškozena stropní rozeta a byly znehodnoceny perské koberce Irán Tabríz a Pákistán Buchara. Za zdroj úniku vody označil soud I. stupně špatné těsnění přívodní hadice pračky ve vlastnictví žalované 2). Soud I. stupně uvedl, že ke zjištění vytopení bytu žalobkyně došlo v pondělí 6. 5., pokud žalovaná 2) nejpozději v neděli 5. 5. 2013 těsnění opravila a podlahu vysušila, je zřejmé, že v pondělí 6. 5. 2013 již u ní v bytě nebyly svědkem O. T. shledány stopy zamokření. Jiná příčina zatečení nebyla prokázána (únik vody z dřezu se nejeví pravděpodobným a závada na vodovodním či odpadním potrubí by musela být odstraněna, k čemuž prokazatelně nedošlo), pro problém s pračkou naopak svědčí výpovědi svědka O. T. a Mgr. T.. Soud I. stupně uzavřel, že žalovaná 2) svým počínáním porušila ustanovení § 415 zákona č. 40/1964 Sb. občanského zákoníku, účinného do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“), neboť zanedbala preventivní péči o stav svého majetku tím, že v průběhu tří let po instalaci pračky nenechala zkontrolovat stav jejího připojení na vodovodní řad. V příčinné souvislosti s tímto protiprávním jednáním vznikla žalobkyni škoda v celkové výši 209.912 Kč, sestávající ze snížení hodnoty koberců, nákladů na jejich čištění, úklid bytu po vytopení a na výmalbu a opravu stropní rozety. Vzhledem k tomu, že soud I. stupně neshledal důvodnými námitky žalované 2) týkající se tvrzeného spoluzavinění žalobkyně, nepředvídatelnosti výše škody či možné aplikace § 450 obč. zák., žalobě proti ní z větší části vyhověl (stanovil nižší náhradu škody za poškozené koberce a nepřiznal náhradu nákladů na znalecký posudek). Účast žalovaného 1) na vzniku škody naopak neshledal, a žalobu proto vůči němu zcela zamítl. O nákladech řízení mezi žalobkyní a žalovanou 2) bylo vzhledem k pouze částečnému úspěchu žalobkyně rozhodnuto podle § 142 odst. 2 o. s. ř. O nákladech řízení mezi žalobkyní a žalovaným 1) bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve prospěch plně úspěšného žalovaného 1). Vedlejšímu účastníku na straně žalovaného 1) náklady řízení nevznikly. O nákladech řízení státu bylo rozhodnuto podle § 148 odst. 1 o. s. ř.; náklady ve výši vyplaceného znaleckého soud I. stupně uložil uhradit žalobkyni a žalované (výroky VII. a VIII.) podle výsledků řízení.
7. Proti tomuto rozsudku podaly včasné a přípustné odvolání žalobkyně a žalovaná 2).
8. Žalobkyně napadla rozsudek soudu I. stupně v rozsahu vyhovujícího (I.) i zamítavých výroků ve věci samé (II., III.) a akcesorických nákladových výroků (IV., V. a VIII.) včasným a přípustným odvoláním. Odvolací důvody podřadila ustanovení § 205 odst. 2 písm. e), písm. g) o. s. ř. Žalobkyně vytýkala soudu I. stupně nesprávnost skutkových zjištění ohledně příčiny škodné události; v důsledku toho pak věc nesprávně právně posoudil dovozením odpovědnosti žalované 2), nikoli žalovaného 1). Žalobkyně je přesvědčena, že příčinou zatečení byla závada na vodovodním a odpadním potrubí; v tomto směru nelze spoléhat pouze na tvrzení žalovaného 1), že žádná taková závada nebyla v předmětné době opravována. Za vznik škodné události tedy podle § 420 odst. 1, § 415 obč. zák. nese odpovědnost žalovaný 1), který zanedbal péči o vodovodní a odpadní potrubí v bytové jednotce.

Dále má žalobkyně za to, že soud I. stupně dospěl k nesprávnému skutkovému zjištění v otázce výše škody vzniklé žalobkyni, resp. výše této škody poškozením předmětných koberců, když tento svůj závěr založil na znaleckém posudku pana Vladimíra Štorka, znalce, č. Št/103/17 ze dne 19. 2. 2017 a nikoli na závěrech žalobkyní předloženého znaleckého posudku Ing. Kouby, č. 2196/13 ze dne 4. 8. 2013, ve spojení s jeho doplněním ve formě znaleckého posudku č. 2361/16 ze dne 10. 3. 2016. Znalec Ing. Kouba jako jediný předmětné koberce fyzicky (osobně) zkoumal, v důsledku čehož poskytl přesnější a objektivnější výsledky (závěry) než znalec pan Vladimír Štork. Znalecký posudek Ing. Kouby ve spojení s jeho doplněním má charakter znaleckého posudku vyžádaného soudem (§ 127a o. s. ř.).

Žalobkyně rovněž namítala nesprávné právní posouzení otázky náhrady nákladů řízení ve vztahu mezi žalobkyní a žalovanou 2) navzájem a ve vztahu žalobkyně a státu. Má za to, že byly splněny podmínky pro aplikaci § 142 odst. 3 o. s. ř. a přiznání plné náhrady žalobkyni, když žalobkyně měla ve vztahu k žalované 2) ve věci samé plný úspěch a její nepatrný neúspěch navíc vyplýval z rozhodnutí o výši plnění založeného na znaleckém posudku. Dále žalobkyně vyjádřila věcné výhrady k určení výše náhrady řízení z hlediska uznání dílčích úkonů právní služby, resp. počtu úkonů právní služby uznaných v souvislosti s účastí jejího zástupce při ú. j. dne 15. 6. 2017. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v napadeném rozsahu změnil tak, že povinnost uhradit žalobkyni částku ve výši 224.895 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z částky 224.895 Kč od 27. 11. 2013 do zaplacení uloží žalovanému 1), spolu s povinností nahradit žalobkyni náklady řízení a náklady řízení státu.

9. Žalovaná 2) napadla rozsudek soudu I. stupně v rozsahu vyhovujícího (I.) i zamítavého výroku ve věci samé (III.) a akcesorických nákladových výrocích (IV. - VII.) včasným a přípustným odvoláním. Vytýkala soudu I. stupně, že bez zákonného důvodu nepřihlédl k žalované 2) tvrzeným skutečnostem a k jí označeným důkazům, řízení je postiženo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, soud I. stupně neúplně zjistil skutkový stav věci, na základě provedených důkazů dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním, a v důsledku toho věc nesprávně právně posoudil. Konečně žalovaná namítala, že dosud zjištěný skutkový stav neobstojí, neboť tu jsou další skutečnosti nebo jiné důkazy, které nebyly dosud uplatněny (§ 205a o. s. ř.). Namítala, že skutkový závěr soudu I. stupně o příčině zatečení vody do bytu žalobkyně je v převážné části založen na nepodložené spekulaci soudu, která neodpovídá provedeným důkazům. Soud I. stupně své závěry vybudoval především na výpovědi svědků T. (správce bytů žalovaného 1/), svědka T. (pracovník pojišťovny, který prováděl místní šetření v bytě žalovaného 1/ za účasti žalované 2/ dne 5. 9. 2013) a torza zápisu ze škodní události ze dne 5. 9. 2013. Svědky vyslyšel soud I. stupně v jiném obsazení, než v němž posléze rozhodl. Soud I. stupně po výslechu svědků (před změnou obsazení soudu) zpřístupnil účastníkům řízení předběžný závěr, že porušení povinností žalovanou 2) nemá za prokázané, neboť svědkové o samotném porušení povinností přímo ničeho dosvědčit nemohou, nic neviděli a mohli soudu tak sdělit pouze své domněnky, případně to, co měli od jiných zprostředkovatě možná slyšet. Po změně obsazení soudu je skutkový závěr vybudován pouze na výpovědi těchto svědků, navíc vytržených z kontextu dalšího dokazování, aniž bylo vzato na zřetel, že domněnky obsažené ve výpovědích, nejsou verifikovány žádným zjištěním, které vyplývá z provedeného dokazování. Pokud byla žalovaná 2) v průběhu řízení informována o tom, že tvrzení o mechanismu vzniku škody únikem vody z přívodní hadice nemá soud za prokázané, logicky nenavrhovala ani důkazy k vyvrácení své odpovědnosti za porušení povinností, které jí po změně obsazení soudu bylo v rozhodnutí přičítáno. Soud I. stupně tedy pochybil v tom, že za této velmi specifické situace (kdy dlouhé roky vede řízení jiný soudce než ten, který nakonec během prvního jednání po změně soudce ihned rozhodne) nepoučil žalovanou 2), že její obranná tvrzení stran porušení povinností, zavinění i stran otázky naplnění předpokladů pro aplikaci § 450 obč. zák. má ve smyslu § 118a o. s. ř. za nedostatečnou nebo nedostatečně prokázanou.

Žalovaná 2) dále namítala, že soud I. stupně nevzal v úvahu její obranná tvrzení o možné příčině zatečení do bytu žalobkyně, spočívající v přechodné poruše vodovodního nebo odpadního potrubí v bytě nebo odpadního vedení v domě. Samotný byt byl žalovanou 2) v době, kdy jej užívala, opakovaně vytopen, a to mimo jiné tím, že došlo v bytě nad ní k ucpání potrubí a následnému průsaku (závadný stav byl tehdy vyřešen bez opravy odpadního vedení pouze jeho pročištěním uživatelem daného bytu), případně došlo k přechodné poruše odpadního vedení v domě, při němž připadá v úvahu i možný únik vody do vodorovných konstrukcí domu, včetně stropů bytů. Svědek T. i další provedené důkazy (svědkyně V. F.; fotodokumentace ze srpna 2009 /předchozí škoda/apod.) jasně prokazují, že v budově opakovaně a bez následného zjištění příčin dochází k únikům vody, aniž by se cokoli následně opravilo; v řízení bylo prokázáno, že k tomu došlo opakovaně i v

bytě žalovaného 1) za dobu jeho užívání žalovanou 2) a minimálně jednou i v bytě žalobkyně v době, kdy byt žalovaného 1) užíval předchozí nájemce; v případě starších stoupacích vedení v činžovních domech pak není ojedinělé, že k takovému samovolným únikům (častěji z vedení odpadních vod) dochází, neboť tato bývají poškozená, příp. zanesená, a pokud se nahromadí kritické množství vody, může dojít k průsakům do doby, než tlak vody opět průchod vody dočasně zajistí (čemuž by nasvědčovalo i opakované vytápění různých bytů). Žalovaná 2) za účelem prokázání tvrzení, že v domě v předmětné době docházelo k opakovanému zatečení vody do konstrukcí stropů a stěn z opotřebovaného vodovodního či odpadního vedení, navrhla další důkaz, který získala až v mezidobí od rozhodnutí soudu I. stupně; jde o doklad, že v roce 2016 byla v domě, kde se nacházejí předmětné byty, konstatována havarijní situace stoupaček a provedena jejich generální oprava.

Žalovaná 2) dále namítala nesprávnost závěrů soudu I. stupně ohledně vzniku škody a její výše. Jednak rozporovala výši vyúčtovaných částek za opravy, čištění, resp. úklid zejména z hlediska rozsahu výmalby a úklidu nutného k reparaci prokázaných škod, jednak namítala, že žalobkyně nikterak hodnověrně nedoložila, že je vůbec vlastníkem předmětných koberců. Závěr soudu I. stupně o vydržení vlastnického práva ke kobercům žalobkyní je mylný, již jen proto, že se soud nezabýval titulem tvrzené držby a spokojil se pouze se zjištěním, že žalobkyně koberce držela po dobu delší 3 let. Cena koberců a škody na nich byla znalci určena bez možnosti jejich fyzického ohledání; okolnost, že žalobkyně není schopna koberce předložit, však nemůže být, navíc u takto zásadní položky škody, skutečností přitěžující žalovaným.

Žalovaná 2) dále vytýkala soud I. stupně absenci odůvodnění závěru o existenci příčinné souvislosti mezi dovozeným porušením právní povinnosti žalovanou 2) a vznikem škody. Soud I. stupně se nevypořádal s tím, že k dovození příčinné souvislosti je nutno prokázat, že porušení povinnosti bylo zásadní a rozhodující příčinou vzniku škody na kobercích a její výše. V tomto případě však žalobkyně sama tvrdí, že hlavní příčinou trvalého a kompletního znehodnocení obou koberců nebyla skutečnost, že tyto byly vystaveny jednorázově průsaku vody, ale skutečnost, že byly promočeny mnoho dní. Ze všech uvedených důvodů žalovaná 2) navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že se žaloba ve vztahu k žalované 2) zamítá a přiznal jí právo na náhradu nákladů řízení za řízení před soudy obou stupňů.

10. Žalobkyně ve vyjádření k odvolání žalované 2) navrhla potvrzení rozsudku soudu I. stupně, s tím, že argumentačně podporovala jeho skutkové a právní závěry.
11. Žalovaný 1) ve vyjádření k odvolání žalobkyně a žalované 2) navrhl potvrzení rozsudku soudu I. stupně s tím, že soud I. stupně dospěl ke správným skutkovým závěrům ohledně mechanismu zatečení vody do bytu žalované (z přívodu pračky, instalované v bytě žalovanou 2/) a o tom, že bezprostřední příčinou úniku bylo nedotažení závitů přírodní hadice, jak ostatně konstatoval zápis o místním šetření ze dne 5. 9. 2013. Žalovaný 1) neporušil žádnou právní povinnost, nelze tedy dospět k závěru o jeho odpovědnosti za škodu; v tomto směru je správný závěr soudu I. stupně, že za škodu vzniklou žalobkyní neodpovídá.
12. Odvolací soud rozhodl o odvolání žalobkyně a žalované 2) již rozsudkem ze dne 29. 11. 2017, č. j. 18 Co 363/2017-403, jímž změnil rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku tak, že žalobu o 209.912 Kč s příslušenstvím proti žalované 2) zamítl, v zamítavých výrociích ve věci samé tento rozsudek potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů; současně odmítl odvolání žalobkyně proti vyhovujícímu výroku ve věci samé a odvolání žalované 2) proti zamítavému výroku ve věci samé mezi žalobkyní a žalovaným 1). Uvedené rozhodnutí bylo založeno na závěru, že žalobkyně neprokázala podmínky odpovědnosti žalovaných 1/, 2/ za tvrzenou škodu. Skutkový závěr o příčinách a mechanismu zatečení vody do bytu žalobkyně, k nimž dospěl soud I. stupně (porucha těsnění přívodu k pračce, o jejíž stav měla pečovat žalovaná 2/ jako nájemkyně, před víkendem 4. - 5. 5. 2013 a oprava této závady již 5. 5. 2013 samotnou žalovanou 2/) nevyplývá bez důvodných pochybností z provedeného dokazování. Skutkovou

hypotézu žalovaného 1/ (podle níž měla voda vytékat nedotaženým těsněním napojení pračky, které dotáhl až pracovník pojišťovny při místním šetření dne 5. 9. 2013) vzal odvolací soud po doplnění dokazování za vyvrácenou. Pokud žalobkyně ani poučení podle § 118a odst. 1 o. s. ř. jiné skutkové tvrzení o možných příčinách zatečení vody do svého bytu na počátku května 2013 nevnesla, odvolací soud uzavřel, že se žalobkyni nepodařilo prokázat, že zdrojem zatečení vody do jejího bytu byla událost či závada v bytě žalovaného 1), zejména poškození pračky žalované 2), s níž je spojena odpovědnost žalovaných za škodu; žalobě proto nebylo možno vůči žádnému z žalovaných vyhovět.

13. Uvedené závěry odvolacího soudu neobstály v řízení o dovolání žalobkyně; Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 28. 4. 2020, č. j. 25 Cdo 2266/2018-480 rozsudek odvolacího soudu zrušil s výjimkou výroků VII. a VIII. o odmítnutí odvolání žalobkyně a žalované 2), a věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Dovolací soud uvedl, že právní závěr o nedůvodnosti žaloby je předčasný, neboť skutkové zjištění, o které opřel odvolací soud své rozhodnutí, nedávají dosud podklad k závěru, že žalobkyně neprokázala okolnosti umožňující dovodit odpovědnost žalovaných 1), 2) za škodu. Dovolací soud v rámci závazného právního názoru uvedl pro daný případ rozbor variant příčin vzniku škody zatečením do bytu žalobkyně stropem a z toho plynoucích odpovědnostních vztahů mezi účastníky řízení, se závěrem, že jedině tehdy, že by voda do bytu žalobkyně pronikla zcela odjinud (tedy nikoli z, resp. přes přímo vertikálně sousedící byt žalovaného 1/), mohla by být odpovědnost obou žalovaných 1), 2) vyloučena.
14. Odvolací soud proto opětovně k odvolání žalobkyně a žalované 2/ přezkoumal podle § 212, §212a, § 214 odst. 1 o. s. ř. napadený rozsudek včetně řízení, které předcházelo jeho vydání.
15. K podmínkám odpovědnosti za škodu: Závazný právní názor dovolacího soudu vychází z úvahy o charakteru skutkových okolností, které jsou předmětem řízení, s tím, že není možné klást procesní nejistotu o příčině úniku vody do bytu žalobkyně k tíži (dokazující) žalobkyně. Jinak řečeno, když je možných příčin zatečení vody do bytu žalobkyně stropem ložnice více, nelze rezignovat na objasnění té nejpravděpodobnější příčiny způsobem postupné eliminace méně pravděpodobných skutkových hypotéz.
16. V daném případě žalobkyně skutkově vylíčila opěrné body nároku, uplatněného proti žalovaným 1/, 2/, tj. že zdrojem úniku vody, která zatekla do jejího bytu, byl byt žalovaného 1/ (ať již se jednalo o poruchu vodovodního či odpadního vedení, zařízení nebo činnost prováděnou v bytě) a v návaznosti na tuto skutkovou hypotézu navrhla důkazy [fotografie zatečení, výpověď svědků, kteří vešli do bytu 6. 5. 2013, kdy bylo vytopení zjištěno (V. F., O. T.) a kteří komunikovali v návaznosti na toto zjištění se žalovaným 1/ a žalovanou 2/]. Tyto důkazy mají povahu indicí, výsledkem jejichž posouzení podle § 132 o. s. ř. je pravděpodobnost vzhledem k dokazovanému stavu. Vzhledem k charakteru skutkových okolností, které jsou předmětem řízení (škoda vzniklá v důsledku zatečení do bytu stropem) by pak bylo možné vzít za prokázané (vysoce pravděpodobné, na úrovni tzv. procesní jistoty), že zdrojem úniku vody byl byt žalovaného 1/, již pouze na základě skutečnosti, že zateklo stropem a na základě převládající běžné zkušenosti, že za obdobných okolností je zdrojem úniku vody zpravidla byt situovaný nad poškozeným bytem. Další dokazování by se posléze soustředilo na skutečnosti rozhodné pro dovození odpovědnosti vlastníka bytu (žalovaný 1/) a/nebo jeho nájemce (žalovaná 2/). (V této souvislosti je nutno uvést poznámku, že tvrzení, že zdrojem úniku vody do bytu žalobkyně byl byt žalované 1/, je v tomto řízení dokazovanou, nikoli nespornou skutečností. Rekapitulace nesporných skutečností, provedená soudem I. stupně při jednání dne 21. 8. 2014, byla provedena za procesní situace, kdy se řízení ještě nezúčastnila žalovaná 2/ (vstup do řízení od 6. 1. 2015); nadto z protokolu o jednání vyplývá, že žalovaný 1/ byl ochoten učinit tuto skutečnost nespornou pouze ve spojení se skutkovými předpoklady, z nichž po právní stránce vyplývá odpovědnost nájemce).
17. V daném případě však nelze (výše popsaným způsobem) snížit míru důkazu tvrzení, že zdrojem úniku vody, která zatekla do bytu žalobkyně, byl byt žalovaného 1/, na úvahu založenou pouze na

nepřímém důkazu, že do bytu zateklo stropem, ve spojení s převládající zkušeností o původu zatečení do bytu, nad nímž se nachází jiný používaný byt. Je tomu tak proto, že žalovaná 2/ na svou obranu přednesla substancované vysvětlení na úrovni protidůkazu, konkrétně skutkovou hypotézu, že zdrojem úniku vody byla přechodná nefunkčnost odpadové stoupačky, která je součástí společných prostor domu vystavěného cca na přelomu 19. a 20. století, kterou odůvodnila mimo jiné četností předchozích průsaků vody do různých bytů bez zjevné příčiny, přičemž situace byla v roce 2016 řešena výměnou stoupačičího potrubí; současně navrhla i důkazy, které nelze předběžně hodnotit jako nezpůsobivé tuto verzi prokázat. K této obranné skutkové verzi žalované 2/ však dosud nebylo provedeno žádné dokazování; důkazy proto nemohou být provedeny odvolacím soudem. Za těchto okolností odvolacímu soudu nezbylo, než rozsudek soudu I. stupně podle § 219a odst. 2 o. s. ř. zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

18. V dalším řízení soud I. stupně provede žalovanou 2/ navržené důkazy k prokázání tvrzení, že příčinou vzniku škody zatečením do bytu žalobkyně byla přechodná nefunkčnost odpadové stoupačky, která je součástí společných prostor domu. Výsledky dokazování posoudí (z hlediska míry pravděpodobnosti jednotlivých skutkových variant) ve vztahu k dalším, v úvahu přicházejícím příčinám, k nimž již bylo dokazování provedeno, tj. **a)** ke skutkové verzi žalobkyně (že příčinou zatečení byla závada na vodovodním a odpadním potrubí, které je součástí bytu, resp. že k zatečení došlo v důsledku zanedbání péče o zařízení určeného k připojení pračky v bytě žalovaného 1/ žalovanou 2/), resp. **b)** k verzi žalovaného 1/ (že voda odkapávala postupně do stropní konstrukce z ventilu pračky, jehož údržbu zanedbala žalovaná 2/ a který byl dotažen až pracovníkem pojišťovny na počátku října 2013 – viz hodnocení dosud provedených důkazů odvolacím soudem v odůvodnění rozsudku ze dne 29. 11. 2017, č. j. 363/2017-403). Výsledek úvahy, tj. nejpravděpodobnější skutkový děj, který vyústil v zatečení vody do bytu žalobkyně, bude poté předmětem právního posouzení podmínek odpovědnosti žalovaných 1/, 2/ za škodu vzniklou žalobkyni.
19. Ke vzniku a výši škody: Odvolací soud k odvolacím námitkám žalované 2/ a s přihlédnutím k námitkám, týkajícím se dokazování o příslušných rozhodných skutečnostech, přednesených žalovaným 1/ a vedlejším účastníkem před soudem I. stupně, zhodnotil dokazování provedené soudem I. stupně a jeho skutkové závěry, tj. že žalovaná prokázala, že zatečením do jejího bytu byly poškozeny konkrétní koberce Irán Tabríz a Pákistán Buchara, které jí daroval otec cca v roce 2002 a jejichž cena před poškozením přesahovala celkem částku 200.000 Kč. Odvolací soud má za to, že uvedené skutkové závěry nemají oporu v dílčích skutkových zjištěních učiněných z provedených důkazů.
20. Základem hodnotícího postupu soudu v rámci volného hodnocení důkazů (§ 132 o. s. ř.) jsou vedle obecných a odborných zkušeností též pravidla logického myšlení, formulovaná do logických zásad. Věřohodnost konkrétního poznatku získaného provedením určitého důkazu, a tedy i jeho význam z hlediska důkazu pravdivosti či nepravdivosti skutkových tvrzení, soud hodnotí jednak izolovaně, jednak ve srovnání se zprávami získanými provedením všech zbývajících důkazů.
21. Ke vzniku škody znehodnocením koberců zamokřením žalobkyně mimo jiné tvrdila, že v době škodné události se v ložnici jejího bytu nacházely 2 koberce, ohledně jejichž vzhledu v žalobě odkázala na fotografie, které jsou součástí (žalobkyní pořízeného) posudku o ceně, zpracovaného Ing. Koubou, znalcem z oboru ekonomika, se specializací na odhad cen použitého zboží. Prokazovanou skutečností bylo tedy tvrzení, že žalobkyně měla v době škodné události v ložnici bytu 2 koberce, a to následujícího vzhledu (dle fotografií ing. Kouby, popsanych znalcem Vladimírem Štorkem): velký koberec Irán Tabríz hnědoběžový s centrálním motivem, půdou s florálními ornamenty a rohovými plochami a okrajovou tyrkysovou vnější, růžovou hlavní a tyrkysovou vnitřní bordurou s rostlinnými motivy, a menší koberec Pákistán Buchara, běžový s pravidelným červeno-modrým celoplošným motivem a okrajovou vnější, hlavní a vnitřní bordurou s geometrickým motivem.

22. Soud I. stupně v odůvodnění rozsudku uvedl, že neměl pochybnosti o věcné správnosti listinných důkazů (čestná prohlášení V. F., Mgr. O., P. V. ze dne 22. 2. 2016), jimiž žalobkyně uvedené tvrzení prokazovala. Z fotografií (vytištěných jako str. 12-16 svazku příloh k podání na č. l. 174) je však zřejmé, že zachycují koberce s geometrickými vzory, které se na první pohled liší od vzoru koberců, vyobrazených na fotografiích v posudku ing. Kouby, jejichž vzhled učinila žalobkyně součástí žalobních tvrzení. Dokonce paní V. F., která jediná z uvedených osob mohla mít přímé informace o vzhledu koberců, jejichž promočení zjistila dne 6. 5. 2013, v čestném prohlášení ze dne 22. 2. 2016 (příloha k č. l. 174, str. 3 svazku) uvedla, že v ložnici byly dva perské koberce, jejichž fotografie jsou připojené jako příloha čestného prohlášení. Takto jsou založeny pochybnosti odvolacího soudu o totožnosti koberců, o nichž výše uvedené osoby čestně prohlásily, že je vidaly v různých obdobích předcházejících škodné události v ložnici bytu žalobkyně. Uvedené pochybnosti nebyly prozatím odstraněny ani výpovědí svědků Mgr. O. a T. V., kteří popsali při výslechu dne 13. 10. 2016 vzor i barvu koberců rozdílně, a to jak navzájem, tak ve vztahu k prokazovanému vzhledu dle fotografií ing. Kouby (Mgr. O. uvedl, že šlo o dva koberce v ložnici s geometrickými vzory, laděné do modra, T. V. uvedla, že jeden koberec byl umístěn v ložnici, druhý neví kde, menší laděný do tmavě modra, větší béžový a zelený); vzor jednoho z koberců, jichž se (podle připojených fotografií) týkala čestná prohlášení, se však jeví jako shodný se vzorem svinutého koberece, zachyceného na fotografii pořízené dne 12. 7. 2013 v ložnici bytu žalobkyně při místním šetření pojistitele, přestože se koberce poškozené škodnou událostí měly v té době podle sdělení žalobkyně acházet v čistírně.
23. Svědkové tedy popsali koberce, jimiž měla žalobkyně v době jejich návštěv vybavenou ložnici, a o nichž jim sdělila, že je dostala darem od otce, tak, že se jejich popis (ať již ústní v rámci výslechu, či formou odkazu na fotografie v příloze čestných prohlášení) významně neshoduje s tvrzeními žalobkyně o barvě a vzoru koberců, které měly být zatečením od ložnice bytu poškozeny. Pokud zde není jiný důkaz prokazující totožnost a vlastnictví koberců, jejichž zamokřením měla žalobkyně vzniknout škoda, nemá skutkový závěr soudu I. stupně (že v ložnici bytu žalobkyně se na začátku května 2013 nacházely koberce dle fotografií ve znaleckém posudku, které žalobkyně nabyла darováním od otce), prozatím dostatečnou obsahovou spojitost se shora popsanými důkazy, tedy nemá oporu v dosud provedeném dokazování. Tento názor soudu byl žalobkyni zpřístupněn při jednání odvolacího soudu. Soud I. stupně se proto v dalším řízení pokusí na základě vysvětlení, či dalších důkazních návrhů žalobkyně odstranit výše popsané rozpory v žalobkyni již navržených a provedených důkazech a podle výsledku případně žalobkyni adresuje příslušná poučení podle § 118a o. s. ř. ohledně skutečností rozhodných pro závěr, že jí v důsledku zatečení do bytu vznikla škoda zničením konkrétních koberců dle fotografie v posudku ing. Kouby.
24. Ani závěry, které dosud soud I. stupně učinil ve vztahu k tvrzení žalobkyně o výši škody, která jí měla vzniknout zamokřením koberců, nelze schválit. Soud I. stupně převzal skutková zjištění o výši škody z posudku Vladimíra Štorka, znalce v oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady, specializace textil, oděvy, koberce, geosyntetika, ze dne 19. 2. 2017, aniž je z odůvodnění zřejmé, že posudek byl soudem hodnocen jako důkaz, tj. aniž jsou zřejmé důvody, pro něž soud hodnotil závěry znalce jako věrohodné; zejména nebyl zhodnocen fakt, že cena koberců a určení výše škody na nich byla znalcem Štorkem určena bez možnosti jejich fyzického ohledání.
25. Z provedeného dokazování vyplývá, že jak zaměstnanec čistírny (svědek pan F.), tak i oba znalci Ing. Kouba a V. Štorek obecně uvedli, že cena koberec je přímo úměrná počtu uzlíků na jednotku plochy koberec a kvalitě použitého materiálu, přičemž v závislosti na těchto základních parametrech se cena koberec může pohybovat v řádu od nižších desítek tisíc Kč do stovek tisíc.
26. Znalec V. Štorek, který neměl možnost koberec fyzicky zhlédnout a prozkoumat, tedy vycházel co do uvedených zásadních cenotvorných parametrů pouze z údajů uvedených v posudku Ing. Kouby, znalce z oboru ceny a odhady použitého zboží, který uvedl, že provedl ohledání koberců v provozovně čistírny dne 30. 7. 2013. Posudek znalce Ing. Kouby však neobsahuje řádnou nálezovou část. Závěry, že materiál zkoumaných koberců Irán Tabríz, resp. Pákistán

Buchara je „bavlněná vazba s osnovou ovčí vlny“ (míněno zřejmě, jak uvedl revizní znalec „ovčí vlna ve vlasu, osnova bavlna“), motiv florální Tabríz hustota uzlů je cca 500.000/m², resp. florální Pákistán Buchara hustota uzlů 200.000/m², se neopírají o popis prověření druhu ani kvality materiálu a nálezová část neobsahuje ani konkrétní výsledek tvrzeného přepočítání uzlů na délce 10 cm ani srozumitelně dokumentované zjištění ohledně počtu uzlů na délkovou, resp. plošnou jednotku (např. fotografii zkoumané plochy s měřítkem). Znalcem uvažovaný materiál vlna v nejvyšší kvalitě není nikterak podložen; ze sdělení pracovníka čistírny pana F.a, který uvedl, že materiál vlna a její (nejvyšší) kvalita je dán již tím, že jde o koberec Tabríz, nelze vycházet již na základě konfrontace tohoto sdělení s běžně přístupnými informacemi o nabídce koberců se vzorem Tabríz, v materiálech od polyesterového vlákna po hedvábí.

27. Posudek znalce V Štorka, zadaný jako revizní, neobsahuje revizi závěrů znalce Ing. Kouby o uvedených dvou zásadně rozhodných faktorech pro určení ceny koberce, neboť znalec neměl ke zkoumanému materiálu přístup. Za těchto okolností je (minimálně do případného potvrzení výchozí ceny koberců na základě prověření rozhodných skutečností ohledáním věci) bezcenný podrobný výpočet teoretického znehodnocení věci, vycházející z ceny před poškozením, která nebyla spolehlivě zjištěna. Skutečnost, že žalobkyně neumožnila reviznímu znalci V. Štorkovi ohledání koberců a prověření informace znalce Ing. Kouby o jejich kvalitě, je nutno hodnotit k její tíži tak, že (dosud) neprokázala tvrzenou hodnotu koberců, odpovídající extrémně vysoké jakosti (počet uzlíků, kvalita vlny). Okolnosti, jimiž žalobkyně odůvodňuje nepředložení koberců znalci pojišťovny ani reviznímu znalci (tj. že jsou údajně zadržovány nevlastními sourozenci poté, kdy je odvezla do domu otce ve Švýcarsku), nenastaly objektivně, nýbrž zcela v důsledku postupu žalobkyně, a proto jsou z hlediska posouzení dostupnosti tohoto důkazu nerozhodné.
28. Na soudu I. stupně tedy dále bude, aby žalobkyni vyzval k předložení koberců za účelem znaleckého zjištění parametrů určujících jejich kvalitu; jen na základě takového zjištění lze s potřebnou mírou pravděpodobnosti provést odhad jejich ceny před poškozením a následný výpočet, vedoucí k odhadu výše škody.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné.

Praha 16. února 2021

JUDr. Marcela Kučerová v. r.
předsedkyně senátu